

แบบรายงานการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ประชุมและเสนอบทความ

หรือผลงานทางวิชาการ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ/นามสกุล นางสาวธิดา วีรเกียรติสุนทร อายุ ๓๐ ปี

ตำแหน่ง อาจารย์

ระดับการศึกษาสูงสุด อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (อ.บ.) สาขาประวัติศาสตร์ศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

๑.๒ ที่ทำงาน ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โทรศัพท์ ๐๒-๓๑๐-๘๒๗๙

๑.๓ ชื่อเรื่อง/หลักสูตร (ภาษาไทย) บาทหลวง สองราชา และการปฏิวัติ: ความสัมพันธ์

ระหว่างฝรั่งเศสกับสยามผ่านสนธิสัญญาศาสนา ค.ศ.

1685

(ภาษาอังกฤษ) Missionaries, Two King and a Revolution:

Relation between France and Siam

according to the religious treaty of 1685

เพื่อ (/) ประชุม / เสนอบทความ () ศึกษา () ฝึกอบรม และดูงาน

แหล่งให้ทุน การศึกษา ฝึกอบรมและดูงานแก่ข้าราชการและพนักงานของ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศที่ไป สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ระหว่างวันที่ วันพุธที่ ๔ ถึงวันศุกร์ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘

ภาคใต้โครงการ งานประชุมวิชาการเรื่อง “1874-2014: Cent-quarante ans d’enseignement du siamois à Paris” (๑๘๗๔-๒๐๑๔: ๑๔๐ ปี การสอนภาษาไทย ณ กรุงปารีส)

ของหน่วยงาน สถาบันภาษาและอารยธรรมตะวันออกแห่งชาติ (INALCO)

ส่วนที่ ๒ บทคัดย่อหรือสรุปย่อของหลักสูตร / เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น (ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด)

บทความวิจัยเรื่องบาทหลวง สองราชา และการปฏิวัติ: ความสัมพันธ์ระหว่างฝรั่งเศสกับสยาม ผ่านสนธิสัญญาศาสนา ค.ศ. ๑๖๘๕ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคจารีต” ที่มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสยามกับฝรั่งเศสในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ สนธิสัญญาดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการดูแลพิทักษ์ชาวคริสต์ และการเผยแพร่คริสต์ศาสนาของ บาทหลวงคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส (Missions Étrangères de Paris) ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อตกลง ๕ ข้อ แม้ว่าในที่สุดราชสำนักสยามจะไม่ได้ประกาศใช้ แต่เอกสารดังกล่าวนี้ได้สะท้อนให้เห็น ความสัมพันธ์ระหว่างสยามกับฝรั่งเศสในยุคนี้ในหลายด้าน ทั้งปัญหาการเผยแพร่ศาสนาของบาทหลวง คณะมิสซังต่างประเทศฯ ในสยาม ทศนะของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชต่อคริสต์ศาสนาและฝรั่งเศส รวมทั้งการเมืองและเศรษฐกิจสยามในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ฯ ในขณะเดียวกันสนธิสัญญาศาสนา ฉบับ ค.ศ. ๑๖๘๕ ยังส่งผลให้ชาวสยามมีความไม่พอใจต่อบาทหลวงและสมเด็จพระนารายณ์ฯ จน นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในอีกสามปีต่อมา

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลที่ได้รับจากการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ประชุมและเสนอบทความ หรือผลงาน ทางวิชาการ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

๓.๑ วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อนำเสนอบทความซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยของตนเองในระดับนานาชาติ
- ๓.๒ เพื่อพบปะและสร้างเครือข่ายนักวิชาการเรื่องไทยศึกษาในระดับนานาชาติ
- ๓.๓ เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

๓.๔ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ และแนวทางในการศึกษาต่อสาขาประวัติศาสตร์ ณ ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส

๓.๒ รายละเอียดเกี่ยวกับการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ประชุมและเสนอบทความหรือ ผลงานทางวิชาการ

งานประชุมวิชาการเรื่อง “1874-2014: Cent-quarante ans d’enseignement du siamois à Paris” (๑๘๗๔-๒๐๑๔: ๑๔๐ ปีการสอนภาษาไทย ณ กรุงปารีส) จัดขึ้น ณ สถาบันภาษาและอารยธรรมตะวันออกแห่งชาติ กรุงปารีส ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส ระหว่างวันพุธที่ ๔ ถึงวันศุกร์ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ โดยในการประชุมจะใช้ภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษในการนำเสนอและแสดงความคิดเห็นในงานประชุมวิชาการ ทั้งนี้ ผู้รายงานได้ออกเดินทางจากประเทศไทยล่วงหน้าเป็นเวลาสองวัน คือ วันจันทร์ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๑๐ น. โดยสายการบิน Air France เพื่อปรับตัวกับความแตกต่างของเวลาและสภาพอากาศ

งานวันที่ ๑ (วันพุธที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๘) เริ่มต้นขึ้นเวลา ๑๓.๓๐ น. ศาสตราจารย์ Gilles Delouche ผู้รับผิดชอบภาควิชาภาษาสยามของสถาบันภาษาและอารยธรรมตะวันออกแห่งชาติ ได้กล่าวรายงานว่า ในปัจจุบันนี้ภาษาสยามเป็นภาษาที่สอนกันในสถาบันดังกล่าวนี้ ซึ่งมีนักศึกษาทั้งชาวต่างชาติ ชาวไทยและชาวฝรั่งเศสเข้าศึกษาเป็นจำนวนมาก เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำวิทยานิพนธ์ด้านภาษา วรรณกรรมและวัฒนธรรมสยามในอดีตและร่วมสมัย

ภาควิชาภาษาสยามนี้จัดตั้งขึ้นใน ค.ศ. ๑๘๗๔ เมื่อชาวฝรั่งเศสก้าวเท้าเข้าสู่ภูมิภาคอินโดจีน ในระยะแรกนั้น การศึกษาเริ่มต้นขึ้นด้วยปัจจัยทางการเมืองและวิทยาศาสตร์เป็นสำคัญ โดยผู้ที่เริ่มการสอนภาษาสยามในปารีสคือ Edouard Lorgeou ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งนักการทูตในสยามเป็นเวลาหลายปี หลังจากนั้นก็มีบุคลากรอีกหลายคนที่มีส่วนสำคัญในการสอนภาษาและวัฒนธรรมสยาม อาทิ

Jean Burney, George Coedès, Robert Lingat เป็นต้น ในช่วง ๔๐ ปีหลังนี้มีนักศึกษาให้ความสนใจภาษาสยามเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาระดับสูงต่อไป รวมไปถึงใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบวิชาชีพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานด้านธุรกิจ องค์กรระหว่างประเทศ และการทูต คณะกรรมการจึงจัดงานดังกล่าวขึ้น เพื่อส่งเสริมการสอนภาษาสยามในฝรั่งเศส เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้ต่างๆ และเพื่อร่วมเฉลิมฉลองโอกาสครบรอบ ๑๔๐ ปีการสอนภาษาสยามในกรุงปารีสอีกด้วย

ทั้งนี้ ศาสตราจารย์ Gilles Delouche ได้เชิญศาสตราจารย์ ดร. Manuelle Frank อธิการบดีสถาบันภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกแห่งชาติ และนายอภิชาติ ชินวรรณโณ เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปารีส เป็นผู้เปิดงาน ทั้งนี้ เอกอัครราชทูตได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาในการเป็นสื่อถึงอารยธรรมและมรดกของชาติ รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงความคิด สร้างสรรค์ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

นายอภิชาติ ชินวรรณโณ
เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปารีส

กล่าวเปิดงาน

หลังจากนั้นในเวลา ๑๔.๐๐ น. เป็นช่วงเริ่มต้นการนำเสนอผลงานทางวิชาการ

๑. นำเสนอผลงานวิจัยเรื่อง “Analyse compare des cursus de langues thai et français dans les universités du monde”

ผู้วิจัยได้นำเสนอว่า นอกจากภาษาไทยจะเป็นภาษาประจำชาติของไทยแล้ว ยังเป็นภาษาที่ใช้ในอีกหลายประเทศทั่วโลก ในปัจจุบันมีผู้สนใจศึกษาภาษาไทยเป็นจำนวนมาก แต่ความสนใจของแต่ละกลุ่มบุคคลที่ศึกษาภาษานั้นจะมีความแตกต่างกัน บางกลุ่มสนใจเรียนภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารทั่วไป บางกลุ่มให้ความสนใจกับการศึกษาภาษาศาสตร์ วัฒนธรรม เพื่อใช้ในการทำงาน การประกอบธุรกิจการค้า รวมทั้งเพื่อเป็นงานอดิเรก ในขณะที่ภาษาฝรั่งเศสนั้นมีชื่อเสียงในฐานะภาษาทางวัฒนธรรม ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร การทำงานและการวิจัย ทุกวันนี้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสตามมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วโลก และมีผู้ใช้ภาษาดังกล่าวนี้กว่า ๒๒๐ ล้านคน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาโปรแกรมการสอนภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยตามสถาบันการศึกษาจากสิบประเทศทั่วโลก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี จีน สาธารณรัฐเกาหลี สิงคโปร์ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ โดยมุ่งศึกษาจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอน การดำเนินการ ความสนใจและความต้องการของสังคมที่มีต่อการเรียนการสอนดังกล่าว

การศึกษาทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสตามที่ต่างๆ นั้นมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการสื่อสารทั้งสี่ด้าน คือ การฟัง พูด อ่านและเขียน ในขณะเดียวกันผู้สอนยังมุ่งสอดแทรกวัฒนธรรมประจำชาติให้แก่ผู้ศึกษาด้วย อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส เพื่อพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพโดยเฉพาะ อาทิ การจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในต่างประเทศ แต่สิ่งที่เห็นได้ชัดคือ ผู้สอนมักไม่สามารถจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้เป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้

๒. รองศาสตราจารย์เจียรนัย ศิริสวัสดิ์ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) นำเสนองานเรื่อง “Teaching Technique for Non-Thai students to write Thai speeches”

ในการนำเสนองาน รองศาสตราจารย์เจียรนัย ศิริสวัสดิ์ ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการสนทนา เนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิธีการที่ทำให้นักศึกษาต่างชาติ ที่รองศาสตราจารย์เจียรนัยรับผิดชอบทั้งในคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนักเรียนวิชาเอกภาษาไทยที่ Hankook University of Foreign Studies (ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี) ให้สามารถจดจำคำศัพท์ เพื่อเขียนเป็นสุนทรพจน์ได้ โดยใช้วิธีให้จดจำคำศัพท์จากภาพประกอบที่มีความน่าสนใจ และการนำสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวันมาประยุกต์ใช้ ซึ่งรองศาสตราจารย์เจียรนัยประสบความสำเร็จในการสอนกระบวนวิชาดังกล่าวเป็นอย่างดี

ในการนำเสนองานของรองศาสตราจารย์เจียรนัย ศิริสวัสดิ์ ได้รับความสนใจเป็นอย่างยิ่ง ผู้เข้าร่วมสัมมนาซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศสต่างเห็นว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนของรองศาสตราจารย์เจียรนัยนั้น ทำให้นักศึกษาไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับชั้นเรียน และสามารถพัฒนาศักยภาพด้านภาษาของตนได้อย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกัน ยังมีการตั้งคำถามบางประการเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่องนี้ว่า วิธีการดังกล่าวนั้นสามารถที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับสูงได้หรือไม่

๓. อาจารย์บัณฑิต ราชมณี (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) นำเสนอผลงานเรื่อง “Traduction de la Maladie de la Mort de Marguerite Duras: Introduction à cette esthétique moderne dans la littérature thaïlandaise”

ในการนำเสนองาน อาจารย์บัณฑิต ราชมณี ได้ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาในการสนทนา เนื้อหาของงานวิชาการเรื่องนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากอาจารย์บัณฑิต ราชมณี ได้แปลวรรณกรรมเรื่อง *la Maladie de la Mort* ของ Marguerite Duras เป็นภาษาไทยใน ค.ศ. ๒๐๑๒ ที่ผ่านมา และประสบปัญหาในการแปลวรรณกรรมหลายนี้หลายประการ อาทิ Duras ผู้เขียนได้บรรยายและใช้ภาษาตีแผ่ความสัมพันธ์ทางเพศอย่างตรงไปตรงมา ทำให้เป็นการยากลำบากที่จะหาคำในภาษาไทยมาอธิบายความตามเนื้อหาให้ตรงตามต้นฉบับ เป็นต้น ในขณะเดียวกันผู้แปลยังประสบปัญหาว่า หลังจากการตีพิมพ์วรรณกรรมหลายเรื่องนี้ไปแล้ว พบว่า มีผู้อ่านเป็นจำนวนมากที่ไม่อาจทำความเข้าใจกับเนื้อหาในวรรณกรรมเรื่องนี้ได้

ทั้งนี้ มีผู้ให้ความสนใจต่อผลงานวิชาการของ อาจารย์บัณฑิต ราชมณี เป็นอย่างมาก อาทิ ดร. สุจิตรา หาผล ได้แสดงชื่นชมในการแปลงานดังกล่าวของอาจารย์บัณฑิต ราชมณี แต่มีข้อเสนอว่า เหตุผลที่ผู้อ่านเป็นจำนวนมากไม่สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาของ *la Maladie de la Mort* ได้นั้น มีเหตุผลมาจากผู้แปลใช้ภาษาชั้นสูงที่ยากเกินแก่ความเข้าใจของผู้อ่านโดยทั่วไป

๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิ อินทโกสุม (มหาวิทยาลัยรามคำแหง) นำเสนอผลงานเรื่อง “Proposition d’une pédagogie d’enseignement pour la maîtrise de traduction français-thaï sur fondement interprétative”

ก่อนอื่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิ อินทโกสุม ได้ชี้แจงว่า ผลงานเรื่องที่น่าเสนอนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง” ทั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิ ได้

อธิบายว่า ภายหลังจากการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทยของมหาวิทยาลัยรามคำแหงแล้วพบว่า นักศึกษาประสบปัญหาในระหว่างการเรียนรู้วิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทยดังต่อไปนี้

๑. การแปลผิดความหมาย
๒. การแปลเกินความจากต้นฉบับ
๓. การแปลขาดความจากต้นฉบับ
๔. ปัญหาเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ทั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิ ได้ยกตัวอย่างประกอบหลายตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเข้าใจอย่างชัดเจน อาทิ การแปลจากนิยายเรื่อง Petit Nicolas เป็นต้น

ภายหลังจากนำเสนองาน มีผู้เข้าร่วมสัมมนาแสดงความคิดเห็นหลายประการ ซึ่งส่วนใหญ่จะแสดงความชื่นชมต่อผลงานดังกล่าว และแสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิ พบนั้น เป็นปัญหาที่อาจารย์หลายท่านในสถาบันการศึกษาต่างๆ พบในการจัดการเรียนการสอนของตนเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมสัมมนายังซักถามคำถามบางประการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของตนต่อไป อาทิ การแปลเนื้อหาต่างๆ เพื่อฝึกฝนนั้น อาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้คัดเลือกเนื้อหาให้ หรือนักศึกษาควรเลือกเนื้อหาเอง ซึ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิ ได้ชี้แจงว่า ได้ให้นักศึกษาคัดเลือกเนื้อหาเพื่อแปลตามความพึงพอใจของตนเอง เป็นต้น

๕. ดร. โกศล ถนัดสำราญ (สถาบันภาษาและอารยธรรมตะวันออกแห่งชาติ) นำเสนอผลงานเรื่อง “Traduction du thai en français: une experience professionnelle et une pratique pédagogique” ก่อนอื่น ดร. โกศล ถนัดสำราญ ได้ชี้แจงว่า นอกจากจะเป็นอาจารย์สอนภาษาสยามของสถาบันภาษาและอารยธรรมตะวันออกแห่งชาติแล้ว ยังทำหน้าที่ในหน่วยการแปลของสถานทูตไทยประจำกรุงปารีสอีกด้วย ทำให้ ดร. โกศล ใช้ประสบการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะให้นักศึกษาแปลเอกสารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และอาจให้ทำงานกันเป็นกลุ่ม ดังตัวอย่างเช่น มีนักศึกษาคนหนึ่งต้องการสมัครกับสตรีไทย ซึ่งต้องใช้เอกสารประกอบเป็นจำนวนมาก นักศึกษาผู้นี้ได้แปลเอกสารเหล่านี้ด้วยตนเอง ซึ่งนอกจากจะเป็นการฝึกฝนการแปลภาษาไทยแล้ว ยังทำให้เขารู้สึกภาคภูมิใจและจดจำในการดำเนินการสมัครครั้งนี้ด้วย

หลังจากการนำเสนอผลงานวิชาการในวันแรกสิ้นสุดลง ระหว่างเวลา 17.50 – 18.15 น. สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จัดแสดงนาฏศิลป์ไทยเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากคณบดี นักแสดงจากชมรมสตรีไทยในฝรั่งเศส โดยมีการแสดงระบำสี่ภาค และระบำชุด Welcome to Thailand ซึ่งได้รับความสนใจจากคณะอาจารย์ นิสิต นักศึกษาจำนวนมาก

วันที่ ๒ (วันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘) เริ่มต้นเวลา ๑๐.๐๐ น.

เนื่องด้วย ดร.ศิริพัชร์ ฌานเชาว์วรรณ จากมหาวิทยาลัยนเรศวรป่วยกะทันหัน ทำให้ไม่อาจที่จะนำเสนอในงานสัมมนาได้ ดังนั้น รองศาสตราจารย์ ดร. ชีรพงษ์ อินทโน ได้ใช้เวลาดังกล่าวในการแนะนำภาควิชาภาษาสยาม สถาบันภาษาและอารยธรรมตะวันออกแห่งชาติ หลังจากนั้นกำหนดการสัมมนาเป็นไปตามปกติ นั่นคือ

๑. อาจารย์ ดร. สรรพร เอี่ยมมงคลสกุล (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร) นำเสนอผลงานวิชาการเรื่อง “Conditions et plaisirs: Causes interactives de la motivation de la lecture en Français Langue Etrangère”

อาจารย์ ดร. สรรพร ได้อธิบายว่า ในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่ผู้เรียนนักศึกษาเรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สาม แต่ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ นักศึกษามักไม่ค่อยสนใจเมื่อต้องอ่านหนังสือนอกเวลา เพราะรู้สึกเบื่อหน่าย และไม่เข้าใจความหมายของเรื่องที่ทำให้อ่านมากนัก ทำให้ผู้สอนต้องพัฒนา

เทคนิคในการพัฒนาการอ่านของนักศึกษา ซึ่งหลังจากการทำวิจัยในชั้นเรียนแล้วพบว่า นักศึกษาให้ความสนใจและรู้สึกกระตือรือร้นในการพัฒนาทักษะด้านการอ่านมากยิ่งขึ้น

๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ศิลปอาษา (มหาวิทยาลัยนเรศวร) นำเสนอบทความเรื่อง “Regard sur le stage professionnel dit Formation coopérative à l'étranger: le cas d'un étudiant en français de l'Université Naresuan année 2012-2013”

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ได้อธิบายว่า ในทุกวันนี้ประเทศไทยกำลังเตรียมการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน ค.ศ. ๒๐๑๕ และนโยบายของรัฐบาลไทยในขณะนี้มุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนการเรียนรู้อังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน ในขณะเดียวกันความนิยมในการเรียนภาษาจีน เกาหลีและญี่ปุ่นได้เริ่มมากขึ้นทุกๆ แต่ความสนใจที่มีต่อการเรียนภาษาฝรั่งเศสกลับลดลงเป็นอย่างมาก

จุดเริ่มต้นในการพัฒนางานวิจัยเรื่องนี้ เกิดขึ้นเมื่อผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล มีโอกาสเข้าร่วมสัมมนาวิชาการในหัวข้อ “La Place du français dans la Communauté de l'ASEAN” ณ เมืองเซินไน ประเทศอินเดีย และจากการสัมมนาในครั้งนี้ จึงมีแผนการที่จะพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส โดยทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัย บริษัทและอื่นๆ ซึ่งได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดี

๓. อาจารย์ ดร. ศาสดา วิริยานุกพงษ์ (มหาวิทยาลัยทักษิณ) ได้นำเสนอบทความเรื่อง “Le Parlementarisme thaïlandais”

อาจารย์ ดร. ศาสดา ได้อธิบายว่า วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๑๙๓๒ เป็นปีที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ไทย เพราะเป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้น นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชไปสู่ระบอบประชาธิปไตย หลังจากนั้นจนถึงปัจจุบันพัฒนาการประชาธิปไตยของไทยก็เป็นไปอย่างลุ่มๆ ดอนๆ เพราะเกิดการปฏิวัติรัฐประหารขึ้นอยู่บ่อยครั้ง

ทั้งนี้ผลงานดังกล่าวได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็นจำนวนมาก อาทิ ศาสตราจารย์ Gilles Delouche ได้ตั้งคำถามเชิงแสดงความคิดเห็นว่า บทบาทของทหารต่อการเมืองไทยนั้นมีที่มาที่ไปอย่างไร ซึ่ง Delouche มองว่า ประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้เป็นประเด็นการศึกษาที่น่าสนใจ และช่วยตอบโจทย์สถานการณ์ปัจจุบันได้อีกด้วย

๔. อาจารย์ ดร. Frederick Carrel (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) ได้นำเสนอบทความเรื่อง “L’alphabet thaï est-il phonétique”

อาจารย์ ดร. Frederick ได้นำเสนอว่า ในปัจจุบันไทยรับเอาคำยืมจากภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะจากภาษาอังกฤษ ทำให้มีความพยายามที่จะเปลี่ยนคำเหล่านี้ให้เป็นภาษาสยาม (Siamization) ทั้งนี้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงคือ ราชบัณฑิตยสถาน

๕. อาจารย์เฉลิมเกียรติ สุเกียรติ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) นำเสนอบทความเรื่อง “De la Description linguistique à l’enseignement de la langue thaï: etude le cas de Eaw”

อาจารย์เฉลิมเกียรติ ได้นำเสนอว่า ได้ศึกษาคำว่า “เอา” ในเชิงภาษาศาสตร์ ซึ่งมีความหมายหลากหลายในภาษาฝรั่งเศส ไม่ว่าจะเป็นคำว่า prendre saisir recevoir เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป ทั้งนี้ อาจารย์เฉลิมเกียรติ ได้ยกตัวอย่างคำหลากหลายความหมายในภาษาฝรั่งเศส ซึ่งแปลความจากคำว่า เอา ในภาษาไทย ซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากผู้เข้าร่วมสัมมนา อาจารย์เฉลิมเกียรติได้ชี้แจงว่า สาเหตุที่เลือกเอาคำนี้มาศึกษา เพราะมีลูกเล่นและความหมายที่ชวนให้ผู้ศึกษารู้สึกสนุกสนานตามไปด้วย

วันที่ ๓ (วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘) งานเริ่มในเวลา ๑๐.๓๐ น.

๑. อาจารย์ ดร. สุจิรา หาผล นำเสนอบทความเรื่อง “Folklore et Identité sociale dans la province de Lampang, de la legend au tourisme”

เนื่องด้วยอาจารย์ ดร. สุจิรา หาผล เป็นอาจารย์ประจำที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาเขตลำปาง จึงได้พยายามศึกษาดำเนินงานท้องถิ่นของเมืองลำปาง อาทิ เรื่องทิวช้าง เพื่อนำมาใช้ในการนำเสนอและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองลำปาง ซึ่งถึงแม้เป็นเมืองใหญ่และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน แต่ในปัจจุบันยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับเมืองเชียงใหม่ ในขณะเดียวกัน สิ่งที่เป็นที่น่าสนใจสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยว

ของเมืองลำปางที่เกี่ยวข้องกับฝรั่งเศสคือ ในขณะนี้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวเมืองลำปางเป็นจำนวนมาก คือ ชาวฝรั่งเศส

๒. อาจารย์ธัชฌายา วีระเกียรติสุนทร (ผู้รายงาน) ได้นำเสนอบทความเรื่อง “Missionaries, Two King and a Revolution: Relation between France and Siam according to the religious treaty of 1685” ซึ่งได้รับผลการตอบรับที่ดีเป็นอันมาก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญโดยตรงและผู้สนใจหลายท่าน ดังนี้

ดร. สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา ได้แสดงความเห็นว่า งานวิจัยเรื่องดังกล่าวมีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ในขณะที่เดียวกัน ดร. สุเมธได้อธิบายเพิ่มเติมในส่วนของคุณสัมพันธ์ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ ว่า สมเด็จพระนารายณ์ฯ ทรงแต่งตั้งราชทูตไปยังฝรั่งเศสตั้งแต่ ค.ศ. ๑๖๘๐ แล้ว แต่คณะเดินทางดังกล่าวเดินทางไปมาถึงฝรั่งเศส เพราะเรือที่อาศัยอับปางลงระหว่างการเดินทาง ก่อนที่พระองค์จะทรงส่งคณะผู้แทนสยาม นำโดยบาทหลวงเบนิญ วาเชต์ (Bénigne Vachet) ไปยังฝรั่งเศสอีกครั้งใน ค.ศ. ๑๖๘๔ การเดินทางในครั้งนี้ทำให้พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ตัดสินพระทัยส่งเซอร์วาเลียร์ เดอ โชมองมายังกรุงสยามในปีต่อมา อันเป็นการเปิดศักราชความสัมพันธ์ระหว่างสองอาณาจักรอย่างเป็นทางการ

ศาสตราจารย์ Gille Delouche ได้กล่าวว่า งานศึกษาดังกล่าวได้เปิดประเด็นคำถามหลายข้อเกี่ยวกับงานศึกษาเรื่องความสัมพันธ์สยาม-ฝรั่งเศสในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ฯ อีกทั้งยังให้มุมมองใหม่ในบางประการ อาทิ ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมและศาสนา นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในปลายรัชกาล เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ศาสตราจารย์ Delouche ยังได้ตั้งข้อสังเกตเป็นการส่วนตัวกับผู้นำเสนออีกว่า ให้ศึกษาโดยละเอียดเกี่ยวกับสมเด็จพระนารายณ์กับศาสนาอื่นๆ อีก เพราะมีหลักฐานว่า ก่อนหน้านั้นบรรดาสงฆ์สยามไม่ค่อยที่จะพอใจชัทธิยเท๋าใดนัก เพราะทรงแสดงความชื่นชมและสนใจศาสนาอิสลามอิสลามเป็นอย่างมาก

รองศาสตราจารย์ ดร. อภิลิทธิ วราเอกศรี ได้ตั้งคำถามว่า นอกจากประเด็นเรื่องการค้าและการศาสนาแล้ว มีปัจจัยอื่นหรือไม่ ที่ทำให้สมเด็จพระนารายณ์ฯ ยอมลงนามในสนธิสัญญาศาสนา ค.ศ. ๑๖๘๕ ทั้งนี้ ผู้นำเสนอได้อธิบายว่า นอกจากสองประเด็นนี้แล้ว ปัจจัยทางการเมืองคือประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งที่น่ามาสู่การลงนามในสนธิสัญญา เนื่องจากในต้นรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ฯ ทรงแย่งชิงราชสมบัติถึงสองครั้ง และปัญหาความวุ่นวายทางการเมือง ทำให้พระองค์ไม่ไว้วางพระทัยต่อขุนนางสยาม จึงดึงชาวฝรั่งเศสเข้ามาเป็นพันธมิตร การลงนามสนธิสัญญาดังกล่าวจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะเอาใจ

ฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม ผู้นำเสนอได้ตั้งข้อสงสัยว่า จุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ระหว่างราชสำนักนั้น เกิดขึ้นจากความหลงใหลของบาทหลวงคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส ที่ต้องการให้ทั้งสองฝ่ายสนใจ บาทหลวง และพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ให้ความสนใจกับสยาม ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยในการดำเนินงานของพวกเขาในสยามและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่นๆ

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พุทธิชาติ โปธิบาล (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) นำเสนอบทความเรื่อง “Future of Thai Language in the World”

ทั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พุทธิชาติ ได้นำเสนอว่า ภาษาไทยเป็นภาษาที่ยากและซับซ้อนเป็นอย่างยิ่ง แต่กลับมีการศึกษาอยู่ในหลายสถาบันทั่วโลก ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ทำ MOU ร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่น และเป็นตัวกลางในการสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาไทยในที่ต่างๆ ทั่วโลก

เมื่อการสัมมนาวิชาการสิ้นสุดลงในเวลา ๑๒.๐๐ ได้มีการพักรับประทานอาหารกลางวัน และงานเริ่มขึ้นอีกครั้งในเวลา ๑๔.๐๐ น. โดยมีการเสวนาโต๊ะกลมเรื่อง ที่ทางของการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ดำเนินรายการโดยศาสตราจารย์ ดร. Gilles Delouche ร่วมเสวนาโดย Marie-Sybille de VIENNE, Rachel HARRISON, Louise PICHARD-BERTAUX และ อาจารย์ ดร. สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา หลังจากนั้นเป็นการฉายวิดีโอเรื่องเกี่ยวกับประเพณีบุญบั้งไฟ

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อาจแบ่งหัวข้อย่อยออกเป็นสี่ประทับใจ ผลพลอยได้ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เป็นต้น

๑. ด้านการจัดงาน คณะกรรมการจัดงานควรจะให้เวลาผู้นำเสนองานเตรียมตัวมากกว่านี้ เพราะการที่ผู้จัดการส่งจดหมายเหตุเชิญมาให้ในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๘ ทำให้การเตรียมการกระชั้นและรีบเร่งเป็นอย่างมาก ในขณะเดียวกัน ผู้รายงานและผู้เข้าร่วมประชุมหลายท่านยังมีความคิดเห็นไปในทำนองเดียวกันว่า ผู้จัดงานควรมีบุคลากรขึ้นนำเสนองานความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างน้อย ๒ คน แต่โดยภาพรวมงาน การจัดงานในครั้งนี้ถือว่าประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี บรรยากาศในงานค่อนข้างเป็นกันเอง และคณะกรรมการใส่ใจต่อการจัดงานและผู้เข้าร่วมงานเป็นอันมาก

๒. ด้านวิชาการ แม้การไปนำเสนองานในครั้งนี้จะค่อนข้างผิดหวังบ้าง เนื่องจากไม่พบนักวิชาการท่านอื่นนำเสนองานวิชาการด้านประวัติศาสตร์ แต่ได้มีโอกาสพบนักวิชาการชาวฝรั่งเศสอย่างศาสตราจารย์ Gilles Delouche ผู้สนใจประวัติศาสตร์อยุธยา โดยเฉพาะในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ฯ ซึ่งได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงผลงานวิจัยฉบับดังกล่าวเป็นอย่างมาก และได้อนุญาตให้เขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไปขอคำแนะนำจากท่านเพิ่มอีกด้วยนอกจากนี้ คำแนะนำของศาสตราจารย์ Gilles Delouche ยังทำให้ผู้รายงานเห็นแนวทางในการทำวิจัยและการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทระดับปริญญาตรี ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้เพิ่มเติม กอปรกับเมื่อการประชุมวิชาการสิ้นสุดลง ผู้รายงานได้ขออนุญาตลาพักผ่อนเป็นเวลา ๖ วัน คือ ระหว่างวันเสาร์ที่ ๗ จนถึงวันพฤหัสบดีที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ผู้รายงานได้ไปศึกษาค้นคว้าเอกสารที่หอจดหมายเหตุของบาทหลวงคณะมิสซังต่างประเทศ (Archives des Missions Étrangères de Paris) ณ ถนนบาบิโลน (Rue de Babylone) ระหว่างวันจันทร์ที่ ๙ และวันอังคารที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างชาวสยามกับบาทหลวงฝรั่งเศสเพิ่มเติม ประเด็นดังกล่าวนี้จะพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทระดับปริญญาตรีต่อไป

ในขณะเดียวกัน การรับฟังคำบรรยายในช่วงการแปล ทั้งผลงานของอาจารย์บัณฑูร ราชมณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิ อินทโกสมุ และ อาจารย์โกศล ถนัดสำราญ ทำให้ได้ข้อคิดและแนวทางที่สำคัญ เมื่อต้องแปลเอกสารประวัติศาสตร์ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาไทยว่า จะต้องพยายามคงเนื้อความให้เหมือนกับต้นฉบับเดิมมากที่สุด และจะต้องระมัดระวังการแปลเกินหรือขาดความจากต้นฉบับเดิมอีกด้วย อย่างไรก็ตาม โดยส่วนตัวแล้วมองว่า ในการแปลเอกสารประวัติศาสตร์นั้นอาจจะต้องเพิ่มความ เพื่ออธิบายเนื้อหาและบริบทของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ให้ชัดเจน แต่ต้องไม่มากจนเกินไป

การฟังการบรรยายของรองศาสตราจารย์เจียรนัย ศิริสวัสดิ์ ที่เน้นเรื่องการพัฒนาทวิวิธีในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ได้ข้อคิดที่ว่า แม้วิชาประวัติศาสตร์จะเน้นเรื่องการบรรยายเป็นสำคัญ แต่ผู้สอนจะต้องพัฒนาเทคนิค เพื่อให้ให้นักศึกษาทำความเข้าใจกับเนื้อหาได้ง่าย และเข้าใจอย่างถ่องแท้

นอกจากนี้ ผู้รายงานยังได้รู้จักแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์เพิ่มเติมในประเทศไทยอีกด้วย เนื่องด้วยได้สนทนากับ ดร. สุเมธ ซึ่งให้ความสนใจต่อการนำเสนองานของผู้รายงานเป็นอย่างยิ่ง ท่านได้มอบเอกสารเกี่ยวกับความสัมพันธ์สยามกับฝรั่งเศสสมัยสมเด็จพระนารายณ์ให้ไว้ใช้ศึกษาเพิ่มเติมอีกด้วย ในขณะเดียวกัน ดร. สุเมธ ยังได้แนะนำให้ผู้รายงานไปศึกษาเพิ่มเติมที่ห้องสมุดสยามสมาคม กรุงเทพมหานคร เพราะ ดร. สุเมธได้ยกเอกสารทั้งหมดของบิดาของท่านคือ หม่อมหลวงมานิจ ชุมสาย ณ อยุธยา ซึ่งเป็นผู้มีคุณูปการสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์สยาม-ฝรั่งเศสไว้ที่หอสมุดแห่งนี้

๓. การสร้างเครือข่ายนักวิชาการทั้งในและนอกประเทศ การเดินทางไปนำเสนองาน ณ ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสในครั้งนี้ ทำให้ได้ทำความรู้จักและแลกเปลี่ยนความคิดกับนักวิชาการทั้งในและนอกประเทศเป็นจำนวนมาก อันประกอบด้วยกรรมการจัดงานและผู้นำเสนอผลงานวิชาการ คือ

๓.๑ ศาสตราจารย์ Gilles Delouche

๓.๒ รองศาสตราจารย์ ดร. อภิลิทธิ์ วราเอกศิริ

๓.๓ รองศาสตราจารย์เจียรนัย ศิริสวัสดิ์

๓.๔ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ศิลปอาษา

๓.๕ ดร. ศาสดา วิริยานุพงศ์

๓.๖ ดร. Frederick Carrel

๓.๗ อาจารย์เฉลิมเกียรติ สุขเอียด

๓.๘ อาจารย์กัณฑ์พงษ์ จิตต์กล้า (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปัจจุบันศึกษาอยู่ที่ สถาบันภาษาและอารยธรรมตะวันออกแห่งชาติ

ผู้เข้าร่วมงาน ประกอบด้วย

๓.๙ อาจารย์อาทิตย์ วงษ์สง่า (คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบัน
ศึกษาด้านภาษาศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยปารีส ๑๒)

๓.๑๐ อาจารย์นาถพร กาญจนภิญโญวงศ์ (คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ปัจจุบันศึกษาด้านภาษาศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยปารีส ๑๒)

ฯลฯ

(ลงนาม)

(อาจารย์ธัชญา วีรเกียรติสุนทร)

ผู้รายงาน

ส่วนที่ ๕ ความเห็นของผู้บังคับบัญชาของเจ้าสังกัด และโครงการที่ดำเนินงานต่อไป (ยกเว้นกรณี
ผู้รายงานเป็นข้าราชการตั้งแต่ระดับอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป)

๕.๑ ความเห็นของหัวหน้าภาควิชา

.....
.....

(ลงนาม)

(อาจารย์จีรพล เกตุจุมพล)

หัวหน้าภาควิชา

๕.๒ ความเห็นของคณบดี

.....
.....

(ลงนาม)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรินทร์ สุขุม)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์